

อนาคตประเทศไทย

ประเวศ วะสี

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๖

๑. อนาคตประเทศไทยขึ้นกับการมอง

๑.๑ การมองเชิงปัญหา ก็จะเห็นปัญหามากมาย และเห็นปัญหาเพิ่มขึ้นอีกๆ จนปัญหาท่วมท้น และท่วมทับ จนมองไม่เห็นทางแก้ อีกประการหนึ่งปัญหามีรากที่ยาวไกลและมีบุคคลที่เกี่ยวข้อง การมองเชิงปัญหาจึงนำไปสู่การทะเลาะกันนัวเนีย และอาจถึงขั้นรุนแรง เรียกว่าติดอยู่ในอดีตไม่สามารถเคลื่อนไปสู่อนาคตที่ดีได้

เรามักคิดว่าการพัฒนาคือการแก้ปัญหา

ผู้รู้บางคนกล่าวว่าการพัฒนาไม่ใช่การแก้ปัญหา แต่คือการรวมตัวกันทำสิ่งใหม่ที่ดี สิ่งใหม่ยังไม่มีจำเลย การรวมตัวกันทำสิ่งใหม่จึงง่ายกว่า และไม่ทะเลาะกันเหมือนการแก้ปัญหา

๑.๒ มองเชิงตั้งเป้าหมาย เช่น ประเทศไทยมีทรัพยากรประเภทต่างๆมากกว่าสวีเดนอร์แลนด์ ถ้าคนไทยร่วมตั้งเป้าหมายว่าจะสร้างประเทศไทยที่น่าอยู่ที่สุด จะมีพลังขับเคลื่อนไปสู่อนาคต

๒. แล้วจะร่วมกันได้อย่างไร

เพราะความเห็นต่าง ปลุกกระดมความเกลียดชังกันอย่างรุนแรง มีความแตกแยก และรุนแรง มาหยกๆ

ได้ เพราะศักยภาพแห่งความเป็นมนุษย์

มนุษย์มีศักยภาพสูงมากที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ให้บรรลุอะไรก็ได้ การครุ่นคิดทบทวนหรือที่เรียกว่าโยนิโสมนสิการ ด้วยเหตุด้วยผลจะทำให้หลุดพ้นไปสู่อิสรภาพและความจริงได้

เช่นว่า เราต้องการอะไร เราต้องการฆ่ากันหรือ ไม่ใช่

เราต้องการให้ลูกหลานของเราอยู่ร่วมกันบนแผ่นดินนี้ด้วยสันติสุขใช้ใหม่ ใช้ซ้ำ

คำที่เป็นกุญแจ คือ การอยู่ร่วมกัน ใช้ใหม่

ครั้งหนึ่งลูกชายผมกับยายของเขาทะเลาะกัน ต่างคนต่างว่าอีกฝ่ายไม่มีเหตุผล เหตุผลของคนต่างวัยขนาดนั้นคงจะต่างกัน ผมคุยกับลูกว่าเหตุผลก็สำคัญ แต่ไม่ใช่เอาเหตุผลเป็นตัวตั้ง น่าจะเอาการอยู่ร่วมกันเป็นตัวตั้ง ตั้งแต่นั้นไม่ทะเลาะกันอีกเลย

ถ้าัวเมียทะเลาะกัน ถ้าเอาเหตุผลเป็นตัวตั้งจะไม่หายทะเลาะกันเพราะใช้เหตุผลที่ต่างกัน ในชีวิตไม่ได้มีแต่เหตุผลอย่างเดียว ยังมีอย่างอื่นอีกมาก เช่น ความรัก ความเมตตา ความอดทน การให้อภัย

การเห็นต่างเป็นธรรมดา

ไม่มีคนสองคนในโลกที่เหมือนกัน แม้แต่ฝาแฝดไข่ใบเดียวกันที่ติดกัน เช่น อิน-จัน ขนาดดิเอ็นเอเหมือนกันทุกอย่าง นิยายยังไม่เหมือนกัน คนหนึ่งชอบกินเหล้า อีกคนไม่ชอบกิน (แต่ก็เมาไปด้วย เพราะเลือดเดินถึงกัน)

คนเรามีผิดบ้างถูกบ้าง เป็นธรรมดา

ในการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวเป็นชุมชน ไม่ถือว่าความเห็นต่าง หรือ ความผิด ความถูก เป็นเรื่องที่จะทำให้อยู่ร่วมกันไม่ได้

ที่ผ่านมาได้นำเอาเรื่องที่เป็นธรรมมาปลุกกระตุ้นให้เกิดความเกลียดชังกันอย่างหนัก เกิดความแตกแยก และความรุนแรง

จากการครุ่นคิดทบทวน หรือโยนิโสมนสิการ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจะทำให้เราประจักษ์ความจริงว่า ความเห็นต่างเป็นของธรรมดา เรามีผิดบ้างถูกบ้างเป็นของธรรมดา ไม่ควรเป็นเหตุให้เราเกลียดกันจนแทบจะอยู่บนแผ่นดินเดียวกันไม่ได้

แท้ที่จริงเราเป็นเพื่อนมนุษย์

แท้ที่จริงเราเป็นเพื่อนคนไทยด้วยกัน

พระท่านก็พร่ำสอน “สัพเพ สัตตา” เราเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ ควรมีเมตตาต่อกันและกัน

การอยู่ร่วมกัน จะเป็นหลักการใหญ่ของมนุษยชาติต่อไปข้างหน้า ฝรั่งผู้เจริญไม่ได้ใช้หลักการนี้
โลกจึงแตกแยกรุนแรงวิกฤต เขาก็จะต้องหันมาหาหลักการนี้ในที่สุด

หมายเหตุ ในการรักษาโรคซึมเศร้า มีผู้นำการครุ่นคิดด้วยเหตุผลจนประจักษ์ความจริง ที่เรียกว่า
CBT (Cognitive Behavior Therapy) มาใช้ และได้ผลดี ในอนาคตอาจมีผู้คิดค้น SCBT (Social
Cognitive Behavior Therapy)

๓. ร่วมสร้างประเทศไทยที่น่าอยู่ที่สุด

ถ้าคนไทยสามารถรวมกันได้ ก็จะสามารถร่วมกันสร้างประเทศไทยที่น่าอยู่ที่สุดได้ โดยสร้าง
จินตนาการประเทศไทยยุคใหม่ร่วมกัน สร้างวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม ออกแบบการพัฒนา
ประเทศไทย ทุกภาคส่วนร่วมพัฒนาประเทศไทย ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านจนถึงระดับชาติ จนถึงระดับ
นานาชาติ ในการนี้พลังพลเมืองที่เข้มแข็งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุด อาจมีผู้นำที่เป็นพลังพลเมืองสัก ๑
ล้านคน เป็น เครือข่ายคนไทยพัฒนาประเทศไทยที่เชื่อมโยงกันทั่วประเทศ

๔. วิกฤตทางการเมืองไม่ได้เสียของเปล่า แต่ได้สร้างคนไทยที่ตื่นตัวทางการเมืองขึ้นมาจำนวน
มาก ไม่ว่าจะเป็นเสื้อสีอะไร แต่ล้วนเป็นเพื่อนคนไทยดังกล่าวนแล้ว การที่คนไทยจำนวนมากตื่นตัว
ทางการเมือง ประเทศไทยก็ไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป เคล็ดอยู่ที่คนไทยที่ตื่นตัวทางการเมืองเหล่านี้
ยกระดับไปเป็นพลังพลเมืองที่เข้มแข็ง พลังพลเมืองที่เข้มแข็งจะสร้าง “สังคมประชาธิปไตย” สังคม
ประชาธิปไตยใหญ่กว่าการเมืองประชาธิปไตย และจะทำให้การเมืองประชาธิปไตยมีคุณภาพ

พลังพลเมืองที่เข้มแข็งจึงเป็นปัจจัยชี้ขาดอนาคตประเทศไทย

และเป็นพลังสร้างประเทศไทยยุคใหม่ให้เป็นยุคศรีอาริยะ
